

Faglig veileder

En faglig veileder redegjør for relevante rettskilder knyttet til et avgrenset rettslig tema der hovedfokus er hvordan disse rettskildene blir anvendt i UNEs praksis. En faglig veileder godkjennes og revideres av avdeling for generelle juridiske saker (GJS).

Saksnr. (360°) : 15/00605
Dato : 20.3.2020
Versjon : 05
Ansvarlig : Avdelingsdirektør GJS
Saksbehandler : TVE
Nummer : FV-03

Partsinnsyn mv.

Formål

Sikre at UNEs medarbeidere har tilstrekkelig kjennskap til forvaltningslovens regler om partsinnsyn og informasjonsplikt.

Innhold

1	Innledning	3
2	Hvem har rett til innsyn?	4
3	Hovedregel: Klageren har rett til innsyn	4
4	Hvilke dokumenter er «sakens dokumenter»?	4
4.1	Begrepet "sakens dokumenter" i fvl § 18.....	4
4.2	Nærmere om bestemte typer dokumenter i UNE	4
4.2.1	Interne dokumenter	4
4.2.2	Dokumenter som inneholder landkunnskap	4
4.2.3	Anmodning fra klageren om innsyn i andre personers saker	5
5	Unntak fra hovedregelen om innsynsrett	5
5.1	Unntak i medhold av fvl §§ 18 a-c.....	5
5.1.1	Dokument utarbeidet for egen saksforberedelse (fvl § 18 a).....	5
5.1.2	Dokumenter innhentet utenfra for den interne saksforberedelse (fvl § 18 b).....	5
5.1.3	Rett til å gjøre seg kjent med faktiske opplysninger i dokumenter (fvl § 18 c).....	5
5.2	Unntak i medhold av fvl § 19.....	6
5.2.1	Generelt.....	6
5.2.2	Utenrikspolitiske hensyn og nasjonale forsvars- eller sikkerhetsinteresser	6
5.2.3	Hensynet til klagerens helse mv.	6
5.2.4	Annen persons helse mv	7
5.3	Graderte dokumenter.....	8
6	Merinnsyn	Feil! Bokmerke er ikke definert.
7	UNEs informasjonsplikt, fvl § 17 annet og tredje ledd	9

1 Innledning

Forvaltningsloven (fvl) §§ 18-19 regulerer partens rett til å gjøre seg kjent med dokumenter i egen sak, såkalt partsinnsynsrett. I UNEs saker vil «part» i saken normalt (kun) være klageren. Fvl §§ 20-21 har saksbehandlingsregler for gjennomføring av innsynsretten, avslag på anmodning om partsinnsyn og om adgangen til å klage.

Der klageren i utgangspunktet har en slik rett til innsyn vil UNE på nærmere bestemte vilkår ha en plikt til av eget tiltak å forelegge klageren opplysninger som innkommer, jf. fvl § 17 annet og tredje ledd. UNE vil i slike situasjoner ha en informasjonsplikt.

Brudd på disse reglene er saksbehandlingsfeil som kan medføre at vedtaket er ugyldig, jf. fvl § 41.

Reglene om partsinnsyn er begrunnet i hensynet til partens rettssikkerhet. Det er en grunnleggende rettssikkerhetsgaranti at parten blir gjort kjent med avgjørelsesgrunnlaget, og blir gitt mulighet til å kommentere det. UNE har derfor i enkelte situasjoner også en plikt til av eget tiltak å gjøre parten kjent med opplysninger/dokumenter.

I klagesaker i UNE vil parten normalt være kjent med dokumentene (og innholdet i disse) i egen sak, enten ved at parten har fått dem tilsendt fra UDI eller selv står bak avsendelsen. En anmodning om innsyn vil derfor typisk ha sin bakgrunn i at klagerens advokat har forlagt enkelte dokumenter, f.eks. fra et intervju, eller at ny advokat ikke har fått oversendt dokumentene fra tidligere advokat ved et advokatbytte.

Denne faglige veilederen redegjør nærmere for klagerens (partens) rett til innsyn i dokumenter i egen sak (fvl § 18-19) og UNEs selvstendige informasjonsplikt (fvl § 17 annet og tredje ledd).

RB-11 Partsinnsyn - saksbehandlingsrutiner redegjør nærmere for kravene til avgjørelsens form og begrunnelse, øvrige saksbehandlingsregler og klageadgang, jf. fvl §§ 20-21 mv.

Etter personopplysningsloven (pol) 2018 § 1 gjelder personvernforordningen i EØS-avtalen vedlegg XI nr. 5e (forordning (EU) 2016/679) som lov med de tilpasningene som følger av vedlegg XI, protokoll 1 og avtalen forøvrig. Reglene om partsinnsyn i forvaltningsloven suppleres av retten til informasjon og innsyn etter EUs personvernforordning avsnitt 2, med de begrensninger som følger av unntaksreglene i pol kapittel 4. Hvis den som ber om innsyn har eller har hatt en sak til behandling i UNE, vil vedkommende kunne be om å få opplyst hvilke opplysninger som behandles, og hvilke opplysninger som er registrert i DUF.

For en klager som har/har hatt en sak til behandling i UNE vil reglene om partsinnsyn etter forvaltningsloven normalt kunne ivareta personens rettigheter og personopplysningslovens formål. Innsynsbegjæringen vil dermed kunne besvares med partsinnsyn.

Dersom noen ber om innsyn etter forvaltningsloven eller personopplysningsloven uten å ha eller ha hatt en sak til behandling i UNE, må vedkommende henvende seg til UDI for å få innsyn.

2 Hvem har rett til innsyn?

Retten til dokumentinnsyn etter forvaltningsloven er normalt begrenset til (kun) klageren, eventuelt representert ved advokat eller annen fullmektig, jf. fvl § 12 første ledd.

Dersom personer/organer som ikke har rett til dokumentinnsyn etter forvaltningsloven ber om innsyn i en sak, gjelder reglene i offentleglova (offl) og IR-08 Rett til innsyn i dokument etter offentleglova. Se også RB-S-31 Utlevering av personopplysninger.

3 Hovedregel: Klageren har rett til innsyn

Parten har ”rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter”, for så vidt ikke annet følger av reglene i §§ 18-19. Dette følger av fvl § 18 første ledd første punktum, og betyr at utgangspunktet er rett til innsyn i alle dokumenter i en sak der man er part. Rett til innsyn gjelder både før og etter at vedtak er truffet, jf. § 18 første ledd tredje punktum. Selv om det i medhold av disse reglene er adgang til å gjøre unntak fra innsynsretten, skal det vurderes om det likevel bør gis helt eller delvis innsyn, jf. fvl § 18 siste ledd.

4 Hvilke dokumenter er «sakens dokumenter»?

4.1 Begrepet ”sakens dokumenter” i fvl § 18

Saksdokumentbegrepet er avgjørende for i hvilken grad UNE plikter å gi klageren innsyn i det faktiske grunnlaget for avgjørelsen. Forvaltningsloven inneholder ingen definisjon av saksdokumentbegrepet. Ifølge Norsk lovkommentar omfatter saksdokumentbegrepet ”brev, uttalelser m.m. som er skrevet i anledning saken eller trukket inn i saken som bevis”.

Enkelt sagt er ”sakens dokumenter” alle dokumenter som er journalført i saken. Det å betegne et dokument som o-dokument gir ikke hjemmel for å gjøre unntak fra partsinnsyn, fordi det fremdeles er et dokument i saken (når det kan gjøres unntak fra partsinnsyn er omtalt under pkt. 5 nedenfor).

Alle dokumenter som innkommer UNE under sakens gang skal journalføres (i DUF og i tillegg i dokumentlisten i en eventuell papirsak). Videre pålegger fvl § 11 d annet ledd forvaltningen så langt det er mulig å skrive ned opplysninger og anførsler av betydning som en part gir muntlig. Se RB-11 Partsinnsyn - saksbehandlingsrutiner for nærmere rutiner om journalføring og nedtegnelse av opplysninger mv.

4.2 Nærmere om bestemte typer dokumenter i UNE

4.2.1 Interne dokumenter

Vedtaksutkast og interne merknader mv. er formelt en del av ”sakens dokumenter”, men faller utenfor journalføringsplikten. Parten har ikke rett til innsyn i slike dokumenter, men kan likevel på begjæring få innsyn i saksfremstillingen i nemndmøtemerknader. Se RB-11 pkt. 2.2.1. og pkt. 6 nedenfor.

4.2.2 Dokumenter som inneholder landkunnskap

Dokumenter om generell landkunnskap faller som hovedregel utenfor forvaltningslovens saksdokumentbegrep. Dette er dokumenter om landforhold som ikke er utarbeidet til bruk i én bestemt sak, dvs. ikke er partsspesifikke. Svar fra Landinfo på en henvendelse fra saksbehandler i UNE i forbindelse med en enkeltsak (Landinfo-respons), kan etter omstendighetene likevel være av en så partsspesifikk karakter at det i realiteten er å betrakte som et saksdokument i forvaltningslovens forstand.

For noen Landinfo-responser kan det være en glidende overgang mellom de rene verifikasjoner på den ene side, jf. IR-01 Saksbehandlingen i UNE pkt. 4.3.8 jf. RB-12 Verifiseringer, og innhenting av generell landkunnskap på den annen side. Om en Landinfo-respons vil være å anse som saksdokument i en konkret sak vil bero på selve henvendelsen fra saksbehandler. Hvis vi ønsker informasjon om spesifikke og til dels individualiserende forhold som i særlig grad er knyttet til en enkelt sak, bør UNEs saksbehandler i selve henvendelsen gjøre Landinfo oppmerksom på at svaret vil bli et dokument i en aktuell sak. Saksbehandleren skal i slike tilfeller først høre med sin landkontakt om en lignende henvendelse er sendt tidligere. Videre må informasjonen vi ber om i tilfelle være nødvendig for sakens utfall (om rutiner for kontakt med Landinfo, se IR-01 Saksbehandlingen i UNE pkt. 4.3.7).

4.2.3 Anmodning fra klageren om innsyn i andre personers saker
Dersom en klager begjærer innsyn i dokumenter som ikke er "sakens dokumenter", f.eks. i en annen persons klagesak eller i dokumenter om generell landkunnskap, gjelder ikke forvaltningslovens regler om partsinnsyn. I slike tilfeller må saksbehandleren og eventuelt også avdelingslederen vurdere om klageren har rett til dokumentinnsyn etter reglene i offentlighetsloven. Se retningslinjene i IR-08 Rett til innsyn i dokument etter offentleglova.

5 Unntak fra hovedregelen om innsynsrett

Utgangspunktet etter fvl § 18 er altså at klageren har rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Se pkt 2 ovenfor. Fvl §§ 18 a-c gir adgang til å gjøre unntak fra retten til partsinnsyn, enten ved at selve dokumentet unntas eller ved at opplysninger i et dokument unntas fra partsinnsyn.

5.1 Unntak i medhold av fvl §§ 18 a-c

5.1.1 Dokument utarbeidet for egen saksforberedelse (fvl § 18 a)
Dokumenter UNE har utarbeidet for sin interne saksforberedelse (interne dokumenter), typisk vedtaksutkast, merknader, notater om avgjørelsesform mv, *kan* i sin helhet unntas fra partsinnsyn, jf. fvl § 18 a første ledd.

5.1.2 Dokumenter innhentet utenfra for den interne saksforberedelse (fvl § 18 b)
Etter første ledd kan det gjøres unntak for innsyn for dokument som organet har innhentet fra underordnet organ til bruk for sin interne saksforberedelse. Unntaket vil kunne omfatte dokumenter UNE har innhentet fra UDI eller utenriksstasjoner/politiet, i den grad de i denne sammenheng opptrer som en del av utlendingsforvaltningen (og dermed oppfyller kravet om at dokumentene må være innhentet fra et underordnet organ).

Landinfo er ikke et underordnet organ. Dersom en Landinfo-respons regnes som saksdokument i saken, er dokumentet ikke omfattet av unntaksregelen i fvl § 18 b første ledd. Slike dokumenter er heller ikke omfattet av unntaket i fvl § 18 b annet ledd, da Landinfo ikke er et organ som gir råd eller vurderinger om hvordan UNE bør opptre i en sak. Et eventuelt unntak fra klagerens innsynsrett i slike dokumenter må i tilfelle vurderes etter fvl § 19. Se nedenfor.

5.1.3 Rett til å gjøre seg kjent med faktiske opplysninger i dokumenter (fvl § 18 c)
Selv om et dokument er unntatt fra innsynretten etter fvl §§ 18 a og 18 b, kan parten likevel ha rett til å gjøre seg kjent med de deler av et dokument som inneholder faktiske opplysninger eller sammendrag eller annen bearbeidelse av faktum. Dette følger av fvl § 18 c. Retten gjelder likevel ikke i de tilfellene de faktiske opplysningene er uten betydning for avgjørelsen.

Bakgrunnen for regelen er at avgjørelse i partens sak skal treffes ut fra et faktisk grunnlag parten er kjent med og derved har fått anledning til å imøtegå. Dersom et dokument som parten ikke har innsynsrett i, inneholder faktiske opplysninger som parten har rett til innsyn i, kan parten enten 1) få et utdrag av dokumentet med disse faktiske opplysningene eller 2) få innsyn i en versjon der de opplysningene som ikke er omfattet av innsynsretten er sladdet.

5.2 Unntak i medhold av fvl § 19

5.2.1 Generelt

Unntakene etter fvl § 19 innebærer også begrensninger i partens innsynsrett etter §§ 18 flg. Mens fvl § 19 første ledd sier at en part "ikke har krav på å få gjøre seg kjent med" opplysninger, følger det av annet ledd at parten ikke har krav på å gjøre seg kjent med opplysninger "med mindre disse er av vesentlig betydning for" parten.

Etter annet ledd må vi altså foreta en vurdering av om opplysningene er av vesentlig betydning for klageren, dvs. en konkret "avveining" av hensynene som taler mot innsyn opp mot viktigheten av de aktuelle opplysningene. Er opplysningene uten spesiell betydning for utfallet av en sak, vil dette lettere kunne tilsi at man kan gjøre unntak fra partsinnsyn etter annet ledd. Det motsatte vil være tilfelle dersom opplysningene er av sentral eller avgjørende betydning for klagerens sak.

Unntakene i fvl § 19 må ses på bakgrunn av at det ikke er et generelt unntak for klagerens rett til innsyn i opplysninger som er taushetsbelagte av hensyn til andre enn den som selv er part i saken. Det er bare de taushetsbelagte opplysningene det er adgang til å unnta med hjemmel i § 19, ikke hele dokumentet.

Det lar seg ikke gjøre å gi noen uttømmende oversikt over i hvilke tilfeller unntakene i fvl § 19 kan komme til anvendelse i utlendingssaker. Nedenfor følger noen unntak som kan være aktuelle i utlendingssaker.

5.2.2 Utenrikspolitiske hensyn og nasjonale forsvars- eller sikkerhetsinteresser
Etter fvl § 19 første ledd bokstav a har klageren ikke krav på å gjøre seg kjent med opplysninger i et dokument som er av betydning for Norges utenrikspolitiske interesser eller nasjonale forsvars- eller sikkerhetsinteresser, når slike opplysninger kan unntas etter offentleglova §§ 20-21.

Et eksempel, knyttet til offentleglova § 20 første ledd bokstav b, kan være om opplysningene i saken er innhentet av et departement eller organisasjon som igjen har fått opplysninger (fra andre lands myndigheter eller organisasjoner) under forutsetning av opplysningene ikke skal offentliggjøres, eller når opplysningene er graderte. Selv om de faktiske opplysninger i et dokument er undergitt partsinnsyn, kan f.eks. opplysningene om hvem som er kilden til de aktuelle opplysningene være omfattet av unntaket fra partsinnsyn etter fvl § 19 første ledd bokstav b. Behovet for å gjøre unntak av hensyn til utenrikspolitiske interesser, jf. offl § 20 første ledd bokstav b, må vurderes konkret.

5.2.3 Hensynet til klagerens helse mv.

Etter fvl § 19 første ledd bokstav d har en klager ikke krav på å gjøre seg kjent med opplysninger som det av hensyn til klagerens helse eller hans forhold til personer som står ham nær må anses utilrådelig at han får kjennskap til; likevel slik at opplysningene på anmodning skal gjøres kjent for en representant for klageren når ikke særlige hensyn taler mot det.

Etter denne bestemmelsen må det være hensynet til klageren selv eller hensynet til klagerens forhold til sine nærstående som gjør det utilrådelig at han/hun blir kjent med opplysningene. Slike opplysninger vil kunne være sensitive og f.eks. fremgå av helsefaglige erklæringer om klageren/andre nærstående. Det kan også dreie seg om for klageren ukjente opplysninger om f.eks. biologiske relasjoner, og hvor klagerens kjennskap til opplysningene vil kunne være ødeleggende for forholdet i/til familien. Bestemmelsen kan også være aktuell der utenforstående har kommet med avslørende uttalelser om klageren eller hans nærmeste. Eventuelt kan det etter denne bestemmelsen gjøres unntak for innsyn i hvem som er kilden for opplysninger, mens selve opplysningene i dokumentet for øvrig gjøres kjent for parten. I slike situasjoner bør det vurderes om formidlingen av opplysningene er egnet til å identifisere kilden, f.eks. fordi kilden er den eneste som presumptivt vil ha kjennskap til opplysningene.

Med personer som står klageren nær siktes det til familie, venner, gode naboer mv. Det kan også dreie seg om tidligere familie, f.eks. tidligere ektefelle. Hvem som kan sies å stå klageren nær må vurderes konkret ut fra opplysninger i saken ellers. Utilrådelig er et strengt krav, slik at det ikke er tilstrekkelig om det er uheldig eller lite ønskelig at klageren får kjennskap til opplysningene.

Videre kan opplysningene på anmodning gjøres kjent for en representant for klageren, f.eks. fullmektig eller verge, med mindre særlige grunner taler imot. Har klageren en representant som er advokat, vil dette normalt tilsi at opplysningene kan gis denne. Særlige grunner som taler for ikke å gjøre opplysningene kjent for representanten, kan f.eks. være at klageren og representanten har familie- eller vennskapsmessige relasjoner.

Dersom klagerens representant gjøres kjent med opplysningene, er representanten på samme måte som forvaltningen bundet av taushetsplikten etter fvl § 13, jf. § 13 b annet ledd. Dette skal representanten gjøres kjent med samtidig med at representanten blir kjent med de aktuelle opplysningene. Taushetsplikten etter fvl § 13 er likevel ikke til hinder for at representanten etter en konkret vurdering, f.eks. basert på sitt kjennskap til klageren og dennes situasjon, kan gjøre opplysningene kjent for klageren. Dette følger av fvl § 13 b første ledd nr 1.

5.2.4 Annen persons helse mv

Etter fvl § 19 annet ledd bokstavene a og b har klageren ikke krav på å få gjøre seg kjent med opplysninger som gjelder en annen persons helseforhold eller andre forhold som av særlige grunner ikke bør meddeles videre, med mindre det er av vesentlig betydning for klageren.

Klagerens behov for innsyn skal her veies mot betydningen av de opplysningene som vurderes unntatt fra partsinnsyn. Bestemmelsen gir anvisning på en utpreget skjønnsmessig vurdering, og bør derfor praktiseres med varsomhet. Dersom det i klagerens sak foreligger sensitive helseopplysninger knyttet til en tredjeperson, og disse opplysningene ikke har vesentlig betydning for saken, vil det kunne være grunnlag for å unnta opplysningene fra partsinnsyn. Jo større betydning slike opplysninger vil kunne ha for klagerens sak, jo større grunn vil det være til ikke å unnta dem fra partsinnsyn.

Unntaket "andre forhold som av særlige grunner ikke bør meddeles videre" vil kunne omfatte mange ulike situasjoner. Har en tredjemann gitt opplysninger i klagerens sak er utgangspunktet at klageren har innsynsrett. Der det ut fra opplysningenes karakter vil være klart at klageren kan identifisere den som har avgitt opplysningene (røpe kilden), og kilden da vil kunne risikere alvorlige represalier fra klageren, vil det kunne tilsi at opplysningene unntas partsinnsyn. I andre tilfeller kan det gis partsinnsyn i selve opplysningene (der disse ikke vil

identifisere kilden), samtidig som opplysningene om hvem som er kilde unntas partsinnsyn. Se neste avsnitt.

Fvl § 19 annet ledd bokstav b gir hjemmel til ikke bare å unnta opplysninger i et dokument fra partsinnsyn, jf. avsnittet ovenfor, men også til å unnta opplysninger om hvem som er kilden til opplysningene. Dette er forutsatt i forvaltningslovens forarbeider og følger av rettspraksis. Det betyr f.eks. at kilder og metoder som benyttes i en verifikasjonsrapport eller i en Landinfo-respons kan anonymiseres. Selv om UNE på selvstendig grunnlag skal ta stilling til om vi skal gi innsyn i en Landinfo-respons som er dokument i enkeltsak, bør saksbehandleren her rådføre seg med Landinfo og ta hensyn til Landinfos oppfatning. Som utgangspunkt vil Landinfo også ha markert ved responsen om det er opplysninger som bør unntas partsinnsyn av hensyn til kildevern.

Også andre kilder, for eksempel personer som har gitt opplysninger om trusler og vold og av den grunn frykter represalier fra klagerens side, kan unntas fra partsinnsyn.

Et annet eksempel på tilfeller der fvl § 19 annet ledd kan tilsi unntak fra innsyn er der saken inneholder opplysninger om andres personlige forhold. Slike opplysninger kan f.eks. være at en tredjeperson er blitt utsatt for voldtekt eller andre overgrep som ikke bør gjøres kjent for ektefelle eller andre personer.

Ytterligere et eksempel er saker der etterforskningshensyn eller kontrollhensyn eventuelt veier tyngre enn klagerens mulighet til å ivareta sine interesser. Dette har bl.a. vært tilfelle der klageren anmoder om innsyn i dokumenter fra Kripos om krigsforbryter-mistanke. I saker med opplysninger om straffbare handlinger som ikke kan relateres til avsluttede forhold, må det dessuten vurderes om utlendingsmyndighetene skal kontakte politiet før opplysningene forelegges parten, jf. straffeprosessloven § 242.

5.3 Graderte dokumenter

Dokumenter kan være gradert i henhold til Sikkerhetsloven (LOV 1998-03-20 nr. 10) eller Beskyttelsesinstruksen (FOR 1972-03-17 nr. 3352). Når et dokument er påført lovlig beskyttelsesgrad, vil mottakeren av dokumentet ha taushetsplikt. Det gjelder særskilte regler om journalføring, oppbevaring m.m. av slike dokumenter.

6 Merinnsyn

Dersom det er adgang til å unnta et dokument eller en opplysning fra partsinnsyn, skal vi etter fvl § 18 siste ledd likevel vurdere om det bør gis helt eller delvis innsyn til parten, såkalt merinnsyn. Slikt innsyn skal etter fvl § 18 siste ledd gis dersom hensynet til parten veier tyngre enn behovet for unntak.

Det er reglene om taushetsplikt som setter de ytre rammer for hvilke opplysninger UNE kan gi parten. Forvaltningsloven inneholder ingen form for forbud mot partsinnsyn, jf. ordlyden i unntaksbestemmelsene; "ikke krav på". Taushetsplikt som bygger på fvl § 13 er ikke til hinder for at opplysningene gjøres kjent for parten. Se § 13 b første ledd nr. 1, jf. også annet ledd. Dette kan likevel stille seg annerledes med taushetsplikt etter særlovgivningen.

Når opplysninger kan unntas partsinnsyn av hensyn til forvaltningens kilder, vil det gjennomgående være et reelt og saklig behov for heller ikke å praktisere merinnsyn.

UNE har konsekvent ikke praktisert merinnsyn for vedtaksutkast og interne merknader, og henvendelser fra UNE til Landinfo bør også som hovedregel unntas partsinnsyn. Dette skyldes bl.a. at interne saksdokumenter gjennomgående har karakter av arbeidsdokumenter, hvilket gjør dem uegnet for presentasjon utad. Ressurs- og konsekvenshensyn kan også tale mot å praktisere merinnsyn for slike dokumenter. På begjæring kan parten likevel få innsyn i *saksfremstillingen* i merknader til *nemndmøte*. Se pkt. 4.2.1 ovenfor.

7 UNEs informasjonsplikt, fvl § 17 annet og tredje ledd

Saksbehandleren har i utgangspunktet en plikt til av eget tiltak, uten forutgående innsynsanmodning, å informere klageren om opplysninger om klageren som mottas under sakens forberedelse. Dette følger av fvl § 17 annet ledd første punktum. Andre opplysninger av vesentlig betydning for saken som vi må forutsette at klageren har grunnlag for eller interesse av å uttale seg om bør parten også gjøres kjent med (fvl § 17 tredje ledd). Vilkåret i begge tilfeller er at klageren etter fvl §§ 18-19 har rett til å gjøre seg kjent med opplysningene.

Unntak fra denneplikten følger av § 17 annet ledd bokstavene a-c. Informasjonsplikten gjelder bl.a. ikke for opplysninger som bekreftes av fremstillingen klageren selv har gitt, klageren ikke har kjent oppholdssted, eller opplysningene ikke har avgjørende betydning for vedtaket.

Unntakene vil ofte komme til anvendelse. Dette skyldes at de fleste dokumentene som UNE mottar under sakens gang er innsendt av parten selv, fullmektig eller «støttegrupper». I mange saker må parten dermed nødvendigvis være kjent med innholdet, eller opplysningene er av begrenset betydning for avgjørelsen. På grunn av bestemmelsens betydning for klagerens mulighet til kontradiksjon bør unntakene likevel praktiseres med varsomhet.

Selv om klageren ikke har kjent oppholdssted, f.eks. f etter å ha forsvunnet fra mottak, gjelder informasjonsplikten likevel fullt ut overfor klageren ved fullmektigen dersom det er aktuelt å treffe realitetsavgjørelse.

En verifikasjonsrapport er et typisk eksempel på et dokument som i utgangspunktet skal sendes klageren til uttalelse. Se IR-01 Saksbehandlingen i UNE pkt. 4.3.8 og RB-12 Verifiseringer.

Det kan også være aktuelt å sende en Landinfo-respons til uttalelse når den regnes som saksdokument i en enkeltsak. Etersom slike dokumenter ikke omhandler parten direkte, kan det argumenteres for at UNE ikke har en plikt etter fvl § 17 annet ledd, men kun bør sende dokumentet til uttalelse etter § 17 tredje ledd (den teoretiske forskjellen mellom de to bestemmelsene vil i praksis ikke ha så stor betydning, all den tid opplysningene har stor betydning for avgjørelsen).

RB-11 Partsinnsyn - saksbehandlingsrutiner pkt. 7 inneholder praktiske rutiner i forbindelse med UNEs informasjonsplikt.

Sonja Engen Siewert (sign.)
avdelingsdirektør